

«ДРОБИЦЬКИЙ ЯР» — меморіальний комплекс, присвячений пам'яті мешканців Харкова, розстріляних у грудні 1941 — січні 1942. Після вступу нім. військ до міста (24 жовтня 1941) розпочалося створення розгалуженого апарату окупац. адміністрації. 5 грудня 1941 видано постанову міської управи про перепис і реєстрацію насел. (при цьому євреїв вносили до окремих списків). 14 грудня 1941 військ. комендант Харкова видав наказ, згідно з яким всі євреї повинні були у дводен. термін переселитися до бараків на сх. околиці міста побл. верстатобуд. заводу. Майже відразу розпочалися страти: приречених групами по 250–300 осіб вели до Травиц. долини (сучасна назва — Дробиц.

Яр), де розстрілювали біля викопаних котлованів. Окрім євреїв, тут знищували військовополонених і психічно хворих. За архів. даними у Дробиц. Яру розстріляно 16–20 тис. осіб (точну кількість жертв встановити не вдалося). У грудні 1943 відбувся судовий процес над військ. злочинцями, причетними до страт, який у ЗМІ висвітлювали І. Еренбург та О. Толстой. У повоєнні роки трагедію Дробиц. Яру, як і **Бабиного Яру**, рад. влада у світлі своєї боротьби із сіонізмом намагалася приховати. Лише 1988 при Харків. відділ. Укр. фонду культури Є. Лисенко і В. Бойко заснували програму «Д. Я.»; 1991 оргкомітет прийняв рішення про увічнення пам'яті загиблих і оголосив відкритий конкурс проектів мемор. комплексу (перемогли співавтори О. Лейбфрейд і В. Савенков). 1994 розпочато будівництво меморіалу, яке не завершене донині (1995–99 через брак коштів роботи не вели). Серед жертводавців — підприємства і комерц. структури Харкова, громадяни України та ін. країн. 2002 у присутності посла Ізраїлю **А. Азарі** відкрито пам'ятник «Жертвам нацизму», що є складовою частиною меморіалу.

Рекомендована література

1. Карп'юк Г. Трагедія, про яку дехто не дуже хотів знати // ДТ. 2006. № 49(628).
С. М. Карапутіна

Бібліографічний опис:

Дробицький яр / С. М. Карапутіна // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21778>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).